TIISTAI

17. 8. 1982

Inari ostaisi vaatteilla sähköä Neuvostoliitosta

Inarin kunta aikoo syrjäyttää perinteisen rahan kaupankäynnin välineenä: kunta suunnittelee sähkön ostamista Neuvostoliitosta ja maksuksi se tarjoaa valmisvaatteita. Hanke voi toteutua jo parin kolmen vuoden päästä, jos se saadaan mahtumaan perinteisen rajakaupan piiriin.

Sivu 22

Teatterikausi alkoi kipakoin puhein

Kipakoita puheita pidettiin teattereiden avajaisissa eri puolilla maata. Uutta kauttaan kokoontuivat alkamaan mm. Helsingin, Turun ja Lahden kaupunginteatterit. Myos Tampereen teatterikesa otti varaslahtonsa.

Sivut 16, 17

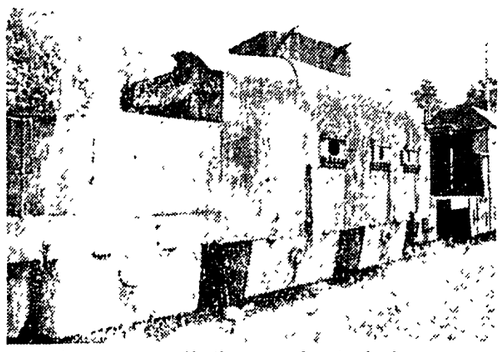

Vuosikymmenen ulkoilmassa olo ei ole kymmentonnisten panssarijunavaunujen paksuja kylkiä pahemmin turmellut.

Panssarijunan vaunut pääsevät museoon

Syksyn aikana kunnostetaan Hameenlinnassa museokayttoon suomalaisen panssarijunan kaksi tykkivaunua seka miehisto- ja ammasvaunu. Jatkosodasta asti vaunut ovat ruostuneet hameenlinnalaisella varikolla, mutta paksut panssarilevyt ovat pitaneet pintansa taivasallakin.

Sivu 6

Kyläkirkkoa rakennetaan lahjoituksin ja talkoin

Lahjoituksin ja talkoin tekevat Lapuan kauhajarvelaiset uutta kylakirkkoaan. Vime vuoden kevaalla palaneen tilalle. Yhteistuumin kylakokouksessa paatetyn rakennushankkeen takana on oltu niin innokkaasti, etta kirkon perustan kaivutalkoisiin oli enemman tulokkaita kuin mukaan mahtui.

Sivu 10

Muuttohaukka sai tänä kesänä ennatysmaaran poikasia.

Petolinnuilla on mainio kesä

Petolinnuilla on tana kesana pyyhkinyt hyvin. Pikkujyrsijoita riitti ravinnoksi, ja pesinta onnistui erinomaisesti. Muuttohaukat tekivat kesan ennatyksen: peräti 94 poikasta varttui pesissa. Maa- ja merikotkille kesa oli myos antoisa.

Sivu 14

Imatran surmanajon syynä mahdollisesti ajovirhe

Skotlantilaisen Jock Taylorin surmanajo Imatran MM-kilpailussa sunnuntaina johtui ilmeisesti ajovirheesta. Ainakin Taylorin seuravaunumiehen, rytakasta vammoitta selvinneen ruotsalaisen Bengt Johanssonin lausunto tukee olettamusta ajovirheesta. Tutkijalautakunnalle antamassaan selonteossa Johansson nimittain arvelee jarrutuksen jaaneen myohaiseksi ennen kohtalokasta kaarretta Imatran radan maahsuoran paassa.

Sivu 25

Tänään 38 sivua

Kotimaa	6—10
Mielipide	11
Horisontti	12—14
Kulttuuri	16—17
Ulkomaat	18—20
Taloustiistai	21—22
Talous	23—24
Urheilu	25—28
Sarjakuvat	36
Radio/tv	37

* * * * * *

Kalkutan kadulla kookosmaitoa voi ostaa tuoreena ja juoda sen suoraan pähkinästä. Kalkuttaan riittää tulijoita maaseudulta, sillä maalaisille se on rikas kaupunki. Unelmien paikka.

Sivu 20

Ilaskivi kärsi tappion

Metron videolaitetilaus meni sittenkin Siemensille

Raimo Ilaskivi

Helsingin kaupunginjohtaja Raimo Ilaskivi kärsi odottamattoman tappion metron videolaitekiistassa.

Kaupunginhallituksen enemmistö ei taipunutkaan maanantaina Ilaskiven tahtoon, vaan halusi tilata metron kuulutus- ja tv-laitteiston Siemens Osakeyhtiöltä, kuten metrotoimikunta oli päättänyt viime viikolla.

Ilaskivi esitti kaupunginhallitukselle metrotoimikunnan päätöksen kumoamista ja laitteiston hankkimista Kaukomarkkinat Oy:ltä. Ilaskiven perusteluna oli hintaero.

Siemensin laitteiden hinta on noin 7,5 miljoonaa, Kaukomarkkinoiden tarjous oli yli kaksi ja puoli miljoonaa halvempi, noin 4,7 miljoonaa.

Äänestys päättyi Ilaskiven ehdotuksen tappioksi 8—7. Kalliimman laitteiston takana oli koko vasemmisto sekä ruotsalaisen kansanpuolueen Per-Håkan Slotte. Halvempaa kannattivat viisi kokoomuslaista sekä perustuslaillisten ja kristillisten edustajat.

Näin puoli vuotta kestäneelle laitekiistelylle on saatu piste. Päätöksestä voi vielä valittaa, mutta perusteita on enää vaikea löytää. Mitkään kaupungin säännöt eivät velvoita tekemään hankintoja vain hinnan perusteella.

Ilaskivi ei maanantaina ollut kaupunginhallituksen kokouksessa läsnä. Han on matkoilla Leningradissa.

□

Metrotoimikunnan jäsen Ingvar S. Melin (r) ilmoitti maanantaina kaupunginhallitukselle, että hän jättäytyy "ilmapiirin rauhoittamiseksi" pois toimikunnasta, kunnes viranomaiset ovat tutkineet metroepäselvyydet.

Sivu 8

Pääministeri Sorsa tuomitsi jyrkästi Israelin hyökkäykset Libanoniin

Pääministeri Kalevi Sorsa tuomitsi maanantaina jyrkästi Israelin hyökkäyksen Libanoniin. Pääministerin arvio Libanonin sodasta oli tähänastisista kotimaisista korkean tason kannanotoista kovasanaisin.

Sosiaalidemokraattisen eduskuntaryhmän kesäkokouksessa Lappeenrannassa puhunut Sorsa syytti Israelia avoimesta ja korostetusta piittaamattomuudesta Yhdistyneiden Kansakuntien käsityksiä kohtaan. YK:n turvallisuusneuvosto on mm. vaatinut Israelia vetämään joukkonsa Libanonista välittömästi ja ehdoitta.

Sorsa sanoi Suomen rakentavan ulkopolitiikkansa ja turvallisuutensa oleellisilta osin järjestetyn kansainvälisen yhteistyön varaan. "Sen järkyttäminen järkyttää meidänkin ulkopolitiikkamme perusteita", Sorsa sanoi.

Pääministeri ennusti, että Israelin ymmärtäjien rivit harvenevat nopeasti. Sorsa arveli myös, että Israelin on vastaisuudessa vaikea löytää luottavaisia ymmärtäjiä oikeutetuillekaan pyrkimyksilleen.

□

Lähi-idän kriisin YK:lle antamiin kolauksiin puuttui maanantaina myös ulkoministeri Pär Stenbäck. Parin viikon kuluttua Helsingissä pidettävässä Pohjoismaiden ulkoministerikokouksessa Stenbäck aikoo ottaa esille kysymyksen, mitä Pohjoismaat voivat tehdä YK:n uskottavuuden pelastamiseksi.

Sivu 7

Kalevi Sorsa

Pär Stenbäck

PLO:n lähtö alkaa ehkä jo viikon lopulla

Beirut (Reuter) Toiveikkuus, että Länsi-Beirutissa piiritettyinä olevien palestiinalaississien vetäytyminen onnistuu näytti maanantaina jälleen kasvaneen, kun Yhdysvaltain erikoislähettiläs Philip Habib toi Libanonin johtajille tietoja Israelin uusista myönnytyksistä.

Libanonin pääministeri Shafik al Wazzan sanoi maanantaina, että vetäytyminen alkaa mahdollisesti jo tämän viikon lopulla.

Israelilaiset virkamiehet ilmoittivat maanantaina, että Habibin ja Israelin johtajien neuvotteluissa viime viikonloppuna päätettiin luopua yhtä lukuunottamatta kaikista ehdoista, jotka Israel on asettanut Palestiinan vapautusjärjestölle PLO:lle.

Ainoa jäljelle jäänyt ehto on vankina olevan lentäjän ja yhdeksän sotilaan ruumiiden palauttaminen Israeliin.

Myös Libanonin entinen pääministeri Saib Salaam, joka on edelleen tärkeä vaikuttaja Libanonissa, sanoo ratkaisun olevan hyvin lähellä. Salaam varoittaa kuitenkin liiasta toiveikkuudesta HS:n toimittajalle antamassaan haastattelussa.

Sivu 18

Länsi-Beirutissa alkoi olla maanantaina saatavissa yhä enemmän elintarvikkeita, kun Israelin ja palestiinalaisten välinen tulitauko oli kestänyt jo neljä päivää.

Kalevan Kisojen vieraita ei testattu

Kalevan Kisojen amerikkalaiset vieraat saastyivat dopingtesteiltä Kouvolassa dopingryhman päätettyä, että testit koskevat ainoastaan SM-kisojen osanottajia eli suomalaisia. Dopingryhman lääkärin Jussi Jouppilan mukaan kansainvalisissä kilpailuissa suurkilpailuja lukuunottamatta ei ole tapana tehda dopingtestejä, ja siksi niitä ei tehty Kouvolassakaan.

SUL:n puheenjohtaja Pertti Erakare puolestaan vakuutti puolitoista viikkoa ennen Kalevan Kisoja, että Kouvolan testit koskevat myös amerikkalaisia. Kouvolassa amerikkalaisten nimet kuitenkin jatettiin pois testattavien urheilijoiden arvonnasta.

Sivu 25

Synkkiä lukuja Ruotsin taloudesta

Tukholma (Vesa Santavuori) Ennatysmäinen nuorisotyöttömyys, teollisuustyöpaikkojen määrän jatkuva väheneminen ja alhaisin investointien taso kahteenkymmeneen vuoteen. Siinä tietoja, joilla Ruotsin tilastokeskus ravisteli valtakuntaa maanantaina.

Tyomarkkinahallitus maalasi kuvan työttomyydesta vielakin pahemmaksi, arvioiden todellisen työttomyysluvun noin 40 000:ta korkeammaksi kuin tilastokeskuksen ilmoittama 133 000. Viime mainittu edustaa kolmea prosenttia Ruotsin työvoimasta.

Kansainvälisesti katsoen luku ei ole korkea mutta Ruotsin oloissa se on. Kun lisäksi muutkin teollisuustuotannon kannalta tärkeät luvut ovat hälyttävän huonoja, Ruotsin vasemmisto-oppositio sai heti aiheen tivata keskustan vähemmistöhallitukselta talouden kohentamistoimia.

Sivu 19

Outokumpu valmis tuomaan malmeja 600 — 700 mmk:lla

Outokumpu Oy olisi valmis tuomaan Neuvostoliitosta eri malmilaatuja jopa 600—700 miljoonan markan arvosta vuosittain. Tuonti on ollut esillä Neuvostoliiton värimetallurgian ministerin P.F. Lomakon Suomen vierailulla, joka päättyy tänään tiistaina.

Toimitusjohtaja Pertti Voutilainen Outokumpu Oy:stä on vielä hyvin varovainen malmirikasteiden neuvostotuonnista. Hän myöntää, että ministeri Lomakon kanssa käydyissä keskusteluissa tuonti oli esillä, mutta yksityiskohdista toimitusjohtaja ei vielä suostu kertomaan.

Neuvostoliittolaiset ovat tiettävästi halukkaita myymään juuri niitä rikasteita, joista Suomessa on pulaa, mutta sopivien vientikaivosten löytäminen on ongelma.

Outokummun tuontilistalla Neuvostoliitosta ovat ensimmäisinä nikkeli-, koboltti- ja sinkkirikasteet.

Jos Outokumpu voi aloittaa laajamittaisen ja jatkuvan malmirikasteiden tuonnin Neuvostoliitosta, se olisi ratkaisu moneen ongelmaan.

Ensinnäkin Outokumpu saisi läheltä kipeästi tarvitsemiaan raaka-aineita. Toiseksi Suomelle ylijäämäinen idänkauppa heilahtaisi lähemmäksi tasapainoa. Tämänhetkinen reilun parin miljardin markan vaje pienenisi merkittävästi. Tärkeää on myös se, että tuonti Neuvostoliitosta ei rasita maamme valuuttavarantoa niin kuin tuonti lännestä.

Taloustiistai tänään 21—22

Pertti Voutilainen

Varsovan poliisi ampui kyynelkaasua

Mellakkapoliisi hajoitti Varsovassa Voiton aukiolla maanantaina noin kolmensadan mielenosoittajan joukon. Poliisi käytti vesitykkiä aukiolla olevan kukkaisristin ympärille kokoontuneita ihmisiä vastaan ja ampui kyynelkaasua sivukaduille paenneiden nuorten perään.

Maan alla toimivat kielletys Solidaarisuus-ammattiliiton aktivistit ovat julistaneet sotatilan vastaisten toimien tehostamista seuraavan kahden viikon aikana. He toivovat kampanjan huipentuvan 31. elokuuta suuriin joukkomielenosoituksiin. Silloin tulee kuluneeksi kaksi vuotta Solidaarisuuden ja hallituksen solmimasta ns. Gdanskin sopimuksesta, joka oli Solidaarisuuden ensimmäinen voimannäyttö.

Puolan sotatilajohtaja kenraali Wojciech Jaruzelski on Neuvostoliitossa Krimillä lomailevan presidentti Leonid Brezhnevin vieraana.

Sivu 18